

ΣΤΟΝ ΛΕΥΚΑΤΑ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Ἡ Σαπφὼ ὀδηγημένη ἀπὸ ἓνα ζωτάρη ὀδηγὸ σταματᾷ στὴν ἄκρῃ τοῦ βράχου.—Ψηλὰ στὴν κορυφή τοῦ ὄροπέδιου ποὺ γλυστράει ἀπαλὰ, σὰ χλωσμένος μέσα στὸν οὐρανό, εἶναι ἓνας μικρὸς ναός. Ὁ ἄνεμος κυματίζει ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν τρυφερὴ χλόη τοῦ Μουνυχίου.

ΣΑΠΦΩ

Ἰθάκη, ἡ νῆσος ἡ νυμφικὴ, ἡ νῆσος
τοῦ καλοῦ Γυρισμοῦ . . .
φεύγει κανεῖς τὴν Κρήτη
τὴ ζώωδη καὶ θεία·
ἡ Λέσβος, ἀγωνιώδικη, μ' ἐξορίζει γιὰ πάντα·
μιὰ λεπτότατη ἄλυσίδα
ποὺ μακραίνει καὶ γλυστρά
ὥς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου
σὲ ξανάφερε ἀπ' αὐτὸ τὸ κατῶφλι τοῦ Ἄδῃ,
Ὀδυσσεά,
στὸν τάφο . . .

Ἀλήθεια, γιὰ κεῖνον ποὺ ξαναγύρισε,
τί ἀπομένει
ἀπ' τὴν πλατεῖα ἀγάπη ποὺ δὲ σβύνει ;
ἄνεμος μέγας ποὺ στροβιλίζει χαρὲς
ποὺ κυνηγáει γύρω στὸν κόσμο
— σὰν πέταμα περιστεριῶν —
τὰ καθάρια φύλλα καὶ τὰ φιλιὰ :
ποὺ σπρώχνει καὶ φέρνει
τις βάρκες μας ὥς τις ὄχθες τῶν ἀσφοδέλων·
— ἀπριλιάτικα μεθύσια
μὲ βήματα ἀργὰ ποὺ σμίγουνε·
ἀγκαλιάσματα τῶν γαλάζιων σπηλαίων·
αὔρες τῶν νήσων,
ἄνθη πρωῒνά,
πλάτεμα τῶν οὐρανῶν . . .
τί ἀπομένει ;

Σεῖς ποὺ στρέφετε τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω,
σεῖς ποὺ στρέφετε στὰ ἴδια τὰ βήματά σας,
σὲ κεῖνον ποὺ δὲ φτάνει τὸ ὅτι ἔζησε !
νάτο τὸ νησί σας, νάτα πάλιν τὰ περασμένα
νὰ ἡ ἄμμος ὅπου θ' ἀπιθώσετε τὰ γυμνά σας πόδια
στὰ μισόσβυστ' ἀχνάρια
τῶν ἐλαφρῶν σανδάλων ποὺ φόρούσατε τὴν αὐγὴ
στὴν πρωϊνὴ ἀναχώρησιν πρὸς τὸ ἄγνωστο. . .

Ἰθάκη, πύργος τῆς ἀγρύπνιας,
ποὺ λευκαίνει, κεῖ χάμου, στὴν ἀνήσυχον θάλασσαν,
ὀδηγώντας τὸ ναυπόρο, ἀκόμα καὶ στ' ὄνειρό του,
εἰς τὸν λιμένα, ὅπου τὸ παρελθὸν τὸν παραφυλάει
τόπος σταθερός, ὅπου ἡ λέμβος τῶν φυλῶν δαρμένη
ἀπ' τοὺς ἀφροὺς τῆς περιπέτειας καὶ τοῦ τυχαίου
ἀράζει
καὶ σφαλνᾷ μιὰν ὁδύσσειαν . . .

Εἰρήνη τῶν γαληνεμένων καρδιῶν,
βραδυάτικη ἡσυχία ποὺ χαμογελᾷ καὶ γλυκολαγιάζει
χρὴν ξεπλερωμένα,
ἀσπασμοὶ γυρισμοῦ.
Ὡ κορὰ χεῖλη, φλογωμένα ἄλλοτε ἀπ' τὴν ἀγάπην,
σβυσμένα βλέμματα, ὅπου ἔλαμπεν ἓν ἀστέρι
ξέθωρες ἐλπίδες, πόθοι χαλινωμένοι,
ἀδύναμες προσπάθειες τῶν ἀνθρώπων ὄντων,
τί πνεῦμα εἰρωνείας φουσκώνει τὸ πανί
ποὺ σᾶς φέρνει ὀπίσω . . .
γιὰ νὰ σᾶς στήσει ἀντιμέτωπα ! . . .

Πῶς αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι ἀπλά, ἀμφισβήτητα,
παράξενα . . .
ἡ εὐγενικὰ Συμβία,
τ' ἀκούραστο ἔργον τῶν δυὸ χειρῶν τῆς
γιὰ πάντα γενωμένο, ξεγενωμένο, ξαναγενωμένο
καὶ ποὺ ἐκδικεῖται,
ἴσως !

Ἡ περηφάνεια τῆς ἐστίας, ὅπου γνέθουν τὸ μαλλὶ
ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες, καθισμένη·
ὁ ὥραϊος υἱὸς ποὺ μεγαλώνει, ἐπιδέξιός σ' ἄρματα,
ἀνίδεος, ἀψύς·
ὁ Σύζυγος ποὺ μάταια ἐλπίζεται, πάντα προσμένεται
καί, κάθε βράδυ,
ὁ λύχνος ἀναμένος κάτω ἀπὸ τὸ νάρθηκα,
κίνημα ὑπομονετικὸ καλοσορίσματος
ἐκείνης ποὺ κοιμάται,
ἥσυχη καὶ δίχως χαρά,
χειρότερα : δίχως τύψη!

Ἔτσι εἶναι, ἔτσι εἶταν :
στὴν ὁδοιπορία καὶ στὴ στράτα,
ὅποιος στρέφει κι' ἀμφιβάλλει
μήπως τὸ μέλλον δὲν βρίσκεται ἐκεῖ ποὺ πηγαίνουν οἱ σκέψεις του,
βλέπει ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα τ' ἀκίνητα καὶ νεκρὰ
καὶ συγκινεῖται
καὶ γυρίζει νὰ κουρταλήσει τὴ θύρα
ποὺ σφάλιξεν ἄλλοτες . . .
στὴ χήρα του !

Ἄλλου,
ποιὸς ξέρει τί λοῆς ὄνειδος καὶ δυστυχία
ἀνοίγει, σ' ἐκεῖνον ποὺ ἐπιστρέφει, τὸ διπλὸ κίνημα
τῆς Πηνελόπης καθισμένης πλάϊ στὴν Κλυταιμνήστρα ;
Ἔδῳ, κάθε ὑποδοχὴ εἶναι ἱερή :
ἐδῶ ἡ φλογερὴ ἀγνότη δημιουργεῖ ἐκ νέου
τὸ αἰώνιον αὔριο εἰρηνικὸ, τέτοιο
ὅπου, παρόμοια μὲ τὴν ἀδιάκοπη ἀνυφάντρα,
ἡ ζωὴ ξανακάνει τὴ νύχτα, ἐκεῖνο ποὺ ἐχάλασ' ἡ μέρα,
καλοδεχοῦσα τὴν πᾶσαν ὥρα καὶ σεβαστή,
Ἰθάκη, ἀπὸ τὸ θάνατο, καί, μάλιστα, ἀπ' τὴν ἀγάπη . . .
Γιατί ἡ ἀγάπη κι' ὁ θάνατος πηγαίνουν, χέρι μὲ χέρι,
ἀπὸ τὰ μονοπάτια τῶν δασῶν κι' ἀπ' τοὺς μεγάλους δρόμους,
στὸ μισάνοιχτο κατώφλι τῆς ἡμέρας, ποὺ δὲν ἔχει αὔριον,
δὲν ξαναγυρίζουν πλέον . . .

Καὶ τί μὲ νοιάζει ἂν δὲ γεννήθηκα ὅμοια
μὲ σένα, θυγατέρα τοῦ Ἰακώβου,
καθισμένη μπροστὰ στὴ θύρα σου
ὥς πού νὰ μαυρίσει ἡ νύχτα τὰ λευκὰ μαλλιά σου ;
ἂν προλαμβάνω τὶς ἀθάνατες ὥρες,
ἂν ἡ νεότης μου αἰωνιοποιημένη
δὲν γνωρίζει τὸ ὕψιστο καθήκον νὰ γεράζει ;

Δὲν εἶναι δόξα μου νὰ ζῶ
ὥστε, ὁ θάνατος
—ἐνῶ στὰ χεῖλια μου ποὺ εἶναι γεμάτα σὰν τοὺς καρπούς
ἀντηχεῖ ἀκόμη τὸ τραγοῦδι τῶν φιλιῶν πρὸς τὴ νύχτα—
νὰ εἶναι μιὰ ἄρνηση τοῦ ἥσκιου ;

Ὡ τὸ πέταγμα τῆς θαρραλέας ψυχῆς μου ποὺ ξεγυμνώνεται,
ρίχτοντας, ἔσχατο πέπλο, στὴ θεοφόνισσα νύχτα
τὴ σάρκα της ποὺ εἶναι παρθένα καὶ δίχως ρυτίδες,
ὠραία σὰν ἓνα ποίημα !
αὐτὸ τὸ ἁρμονικὸ σῶμα,
λύρα μὲ θεῖα προοίμια,
ποὺ δὲν θὰ παραμορφώσουν, δὲν θὰ λυγίσουν,
δὲν θὰ συντρίψουν, δὲν θὰ ὑβρίσουν
μήτε ἡ ἐγκυμοσύνη ἐνὸς ἡμίθεου,
μήτε τὰ βαθειὰ γερατειά . . .